

Opt

*E mai bine să ne schimbăm dorințele
decât ordinea lumii...*

DESCARTES

Și astfel, a doua zi dimineța, trenul de Saint-Nazaire, de unde pleca spre New York un vapor ticsit de nord-americani, care văzându-i pe nemți prea aproape de Sena și știind că de-acum va mai fi război o bucată de timp, cu raționalizări și alte probleme, preferau să se întoarcă pe celălalt mal al Oceanului. După traversare, câteva zile de așteptare obligatorie — ca data trecută, la Waldorf Astoria. Poate aveau posibilitatea să asiste la vreun spectacol cu *Madame San-Gêne* de Umberto Giordano, cântat de Geraldine Farrar, anunțat în premieră mondială de Metropolitan Opera House (deși fiică-sa îl considera ignorant în materie de muzică, pentru că odată, zăpăcit și plictisit de teluricele intrigi din *Aurul Rinului*, cu toată încurcătura aceea de pitici, uriași și ondi-ne, adormise în lojă, Președintele era foarte sensibil la coloratura Mariei Barrientos, la magnifica energie lirică a lui Titta Rufo, la puritatea lungilor, susținutelor, incredibilelor acute pauzate ale lui Caruso, voce de mag vrăjitor în trup de cârciumar napolitan...). Ofelia, după ce scăpase de *chestia aia*, undeva prin Elveția, plecase la Londra, fugind de plictisul unui război ale cărui mizerii se făceau deja simțite, după ea, prin lipsa baletelor rusești, a orchestrelor de tangouri și a petrecerilor de gală. În Anglia, în schimb, unde înrolările erau voluntare, se ducea în continuare o viață destul de normală: se va duce deci la Stradtford-on-Avon, în scopul completării culturii sale shakespeariene. „Poate mi-o

lasă grea, acum, vreun Fortinbras sau vreun Rosenkrantz¹, își spusese taică-su, știind că nimic din ce se putea întâmpla acolo, în patrie, n-o interesa pe fiică-sa, hotărâtă demult să trăiască tot timpul în Europa, departe — zicea ea — de „țara asta jengoasă și puturoasă“, fără alte distracții decât retragerile cu torțe municipale, petrecerile în familie, unde încă se mai dansa polca, mazurca și *redowa*², și seratele de la Palat, unde soțiile miniștrilor și generalilor se strângeau în biseri-cuțe, departe de bărbații ocupați cu bancuri deocheate, ca să vorbească despre nașteri, avorturi, copii, boli, furtișagurile servitoarelor și bunicuțe moarte, schimbând rețete de cremă de zahăr ars, pișcoturi, checuri, marțipan și pandiș-pan... În noaptea aceea, Primul Magistrat și Doctorul Peralta își luară rămas-bun de la Bois-Charbons a lui Monsieur Musard, bând peste măsură. Pe urmă, se duseră cu două fete luate de pe stradă să se distreze într-o luxoasă casă de *rendez-vous* de pe Rue Sainte-Beuve, din al cărui vestibul de la intrare, decorat cu plăci de faianță făcute de tatăl lui Léon-Paul Fargue, se ajungea la un ascensor hidraulic, folcloric și obosit, ce semăna cu un colț de sufragerie normandă, în mișcare pe verticală. Târziu, se întoarseră în Rue de Tilsitt, unde valizele și cuferele închise de Sylvestre se îngră-mădeau în saloane și pe coridoare. Doctorul Peralta îi arată fotografiile porno pentru stereoscopul perfecționat — *Verascope Richard* — cumpărate în ajun și care, datorită dublei imagini, dădeau o surprinzătoare senzație de relief: „Uite... Uite la asta!... Parc-ar fi viu bărbatul... Iar cele două tipe, perfecte... Și ce părere ai de combinația asta de cinci în rând?...“ Dar, în ciuda cantității băute, Primul Magistrat era într-o fază de beție lucidă și tristă. O enormă oboseală îl co-pleșise în fața eforturilor pe care trebuise să le facă de patru ori, de când își începuse guvernarea. Acum, primirea la

¹ Fortinbras, Rosenkrantz, personaje din tragedia *Hamlet* de W. Shakespeare.

² Dans polonez, mai lent decât mazurca.

Puerto Araguato. Trenul cu vagoane vechi, urcând spre capitală, în mijlocul junglei unde ramurile copacilor se confundau — nu se mai știa care creșteau pe trunchiuri și care fuseseră tăiate cu *machete* — cu ramurile ce acopereau bordeiele cătunelor atât de triste și întunecate de universală vegetație, încât un hohot de râs, acolo, ar fi răsunat asemenea unei indecente explozii de animalitate. Apoi, discursul de rigoare, rostit de la balconul Palatului, uniforma de campanie, mirosind poate a camfor, călcată din nou de Intendenta Elmira, menajeră fără pereche, femeie cu judecată și, când îl încercau poștele, docilă și plăcută alinătoare de necazuri; drumul spre front, de data asta spre sud — acum câteva luni fusese spre nord; alte dați spre est, spre vest. Acum spre zona Las Tembladeras, cu lacurile ei vineții într-o continuă bolboroseală și colcăială de animale și reptile, ascunse sub înșelătoarea liniște a imenșilor nuferi tropicali. Marșurile pe drumuri bălținde, cu fețele unse de gretoase alifii puturoase ce te apărau — cel mult o oră — de înțepăturile a sute de specii de țânțari. Era o lume de plante ce transpiră, false garoafe — capcane pentru insecte —, horbote ce se strângeau și se desfăceau în volute de la o zi la alta, ciuperci mirosind a oțet, inflorescențe unsuroase pe trunchiuri putrezite, praf și un soi de rumeguș verde, mușuroaie de termite abandonate, ierburi viclene ce rodeau pielea cizmelor. Și trebuia să-l urmărească pe Generalul Hoffmann pe aceste meleaguri, să-l încercuiască, să-l asedieze, să-l hărțuiască și, în cele din urmă, să-l pună cu spatele la zidul unei mănăstiri, al unei biserici sau al unui cimitir și să-l împuște. „Foc!“ N-avea altă soluție. Era regula jocului. Recursul la Metodă.

De data asta însă, ceva îl frământa pe Primul Magistrat. Era o chestiune de cuvinte. Acum, întorcându-se *acolo*, înainte de a-și îmbrăca din nou o pompoasă uniformă de General, care îi mirosea a onoruri false — asta era adevărul! — pentru că el însuși și-o îmbrăcase cu epoleți, cu grade, cu tot, într-o zi de entuziasm juvenil și o păstrase pe urmă, pen-